

Tromssa, Norja, 11. - 13. elokuuta 2002

Konferenssin päätöslauselma
13. elokuuta 2002

Me, Kanadan, Tanskan/Grönlannin, Suomen, Islannin, Norjan, Venäjän, Ruotsin, USA:n ja Euroopan Unionin valitut edustajat

jotka kokoontuimme Tromssassa, Norjassa 11. - 13.8.2002 keskustelemaan arktiseen alueeseen liittyvistä yhteisistä huolenaiheista ja vastuukysymyksistä,

A.

1. **Palautamme mieliimme** neljän aikaisemman, vuosina 1993 - 2000 pidetyn arktisen parlamentaarikkokonferenssin päätöslauselmat,
2. **Olemme vakuuttuneita siitä, että** nämä konferenssit ja niissä syntyvät, yhteisesti sovitut päätöslauselmat palvelevat hyvin hyödyllistä tarkoitusta kohdistamalla huomion napaseudun kansakuntien ja parlamenttien yhteisiin tai yleisiin arktisiin kysymyksiin, ja että ne auttavat tunnistamaan käytännön alueita, joilla kansalliset hallitukset voivat toteuttaa toimia, jotka eivät ole eduksi ainoastaan yksittäisille maille, vaan myös kansainväliselle yhteistyölle ja arktisille alueille itselleen;

B. Panemme merkille

3. Tukholmassa pidetyn, pysyviä orgaanisia saastuttajia (Persistens Organic Pollutants - POPs) käsittelevän kokouksen menestyksellisen päätöksen;
4. Arktisten kysymysten sisällyttämisen maailman kestävän kehityksen huippukokouksen valmisteluihin ja parlamentaarikkojen roolin tunnustamisen tämän Yhdistyneiden Kansakuntien kokouksen alustavissa julkilauselmissa;
5. Kansainvälisen tieteen voiman ja toimintapoliittisen tuen arktiselle ilmaston vaikutusta arvioivalle hankkeelle ja siihen liittyvän, käynnissä olevan tutkimuksen edistymisen, mikä vahvistaa sen, että on maailmanlaajuisesti tärkeätä tuntea paremmin arktiset ilmastoprosessit ja -muutokset sekä niiden vaikutukset;

6. Arktisen yliopiston menestyksellisen käynnistämisen, jossa on aktiivisesti mukana useita pohjoisia maita ja jossa pidetään erityisen tärkeänä pohjoisten alkuperäiskansojen osallistumista;
7. Arktisen neuvoston rakenteiden ja toiminnan jatkuvan kehittämisen ja uudistamisen, erityisesti ponnistelut vahvistaa taloudellista tukea ja vastuuta, Arktisen neuvoston kasvavan menestyksen arktisten asioiden esille tuomisessa kansainvälisissä kysymyksissä, eri arktisten alueiden parantuneen kyvyn tehdä toimintapoliittisia päätöksiä ja toteuttaa käytännössä kestäviä sosiaali- ja talousohjelmia, kuten kansainvälisen, lapsiin liittyvän yhteistyön lisääminen ja verkostoitumisohjelma, joka yhdistää sellaisia järjestöjä, jotka ovat aktiivisia nuorisokysymyksissä pohjoisilla napaseudun alueilla;
8. Elokuussa 2002 pidetyn, sukupuolten välistä tasa-arvoa ja naisia arktisilla alueilla käsitelleen konferenssin, joka tukee ponnisteluja lujittaa Arktisen neuvoston työtä tasa-arvokysymyksissä, erityisesti ottaen huomioon alkuperäiskansojen naisten aseman;
9. Kansainvälisen yhteistyön tarpeen kehitettäessä kestäviä kuljetusjärjestelmiä arktisilla alueilla sekä niihin liittyvää infrastruktuuria, mukaan luettuna pohjoinen meritie, arktisen Pohjois-Amerikan merireittien käyttöön ja hallintoon kuuluvat kysymykset sekä pyrkimykset parantaa ilmailua arktisilla alueilla ja maailmanlaajuisissa yhteyksissä;

C. Otamme huomioon

10. Arktisen neuvoston lokakuussa 2000 hyväksymän Barrowin julistuksen;
11. Arktisen neuvoston ja sen työryhmien sekä ohjelmien käynnissä olevan työn, Arktisen valvonta- ja arviointiohjelman (AMAP), Arktisen flooran ja faunan säilyttämisen (CAFF), Arktisen merellisen ympäristön suojelemisen (PAME), Kiireellisen ennaltaehkäisyvalmiuden ja vastaamisen (EPPR), Kestävän kehityksen työryhmän (SDWG) ja Arktisen neuvoston saasteiden vastaisen toimintaohjelman (ACAP), joilla kehitetään ja toteutetaan toimenpiteitä saastumisen ehkäisemiseksi, biodiversiteetin säilyttämiseksi ja elävien resurssien kestävästä käytöstä takaamiseksi;
12. Barentsin Euroarktisen neuvoston maaliskuussa 2001 antaman kommunikation;
13. Arktisen ympäristönsuojelustrategian kymmenenteen toimintavuoteen liittyvän uudistamisen kesäkuussa 2001, jossa tähdennettiin toimenpiteitä, joihin oli ryhdytty saasteiden valvomiseksi tai vähentämiseksi arktisilla alueilla, ja tarpeen sitoutua välittömästi ja päättäväisesti toimiin sellaisissa asioissa kuin ilmastonmuutos ja luonnonvarojen kestävä käyttö, ja erityisesti kansainvälisen yhteistyön kiireellisyden valmisteltaessa arktista viestiä Johannesburgissa vuonna 2002 pidettävälle kestävästä kehityksen huippukokoukselle;
14. Pohjoisen ulottuvuuden toimintaohjelman Euroopan Unionin ulkoisessa ja rajat ylittävässä tai alueellisessa kehitysyhteistyössä, mukaan luettuna pohjoisen ulottuvuuden ympäristökumppanuuden ja pohjoisen e-ulottuvuuden, Kanadan ulkopoliittisen, pohjoista ulottuvuutta koskevan julkaisun ja USA:n Pohjois-Eurooppa-aloitteen täytäntöönpanon;
15. Kansallisten ja kansallisten tieteellisten toimintojen edistyksellisen koordinoinnin ja tehokkuuden arktisella napa-alueella, jolloin yhä enemmän korostetaan ympäristönsuojelua sekä sosiaalista ja taloudellista kehitystä, mikä näkyy Pohjoisen tutkimusfoorumien perustamisessa ja siitä menestyksestä, minkä ovat saavuttaneet vuotuiset "Arktiset tieteen huippukokousviikot", jotka Kansainvälinen arktinen tiedekomitea järjestää ja joihin osallistuu monia kansainvälisiä tieteellisiä toimintoja, joilla on yhteisiä tutkimuskohteita ja tutkimustietoa;
16. Monikansallisen hankkeen "Tutkimus elämänehoista arktisella alueella" (SLICA); ja sen kasvavan huomion, mikä monissa arktisissa maissa kiinnitetään sosiaalielämään ja terveyskysymyksiin, erityisesti alkuperäiskansojen yhteiskunnissa ja pienissä yhteisöissä;
17. Edistyminen kohti Arktisen inhimillisen kehityksen raportin tuottamista, jota tekevät

yhteistyössä Arktinen neuvosto, UNDP sekä kansalliset ja kansainväliset toimielimet;

D. Haluamme työskennellä ahkerasti, henkilökohtaisesti ja yhteistyössä ja yhdessä parlamentaarikkokumppaniemme kanssa omien kansallisten hallitusrakenteidemme ja kansainvälisten toimintojen kautta sen puolesta, että;

18. Esitämme aktiivista osaa sellaisten toimintojen kehittämisessä, jotka edistävät yhteistyötä napaseudulla ja arktisiin alueisiin liittyvien kansallisten ja kansainvälisten toimintapoliittisten linjausten yhteensovittamista;

19. Käsittelemme huolellisesti, avoimessa parlamentaarisessa keskustelussa sekä kansainvälisten alkuperäiskansojen järjestöjen ja valittujen toimielinten panoksen huomioon ottaen ehdotuksia alueellisen mukanaolon vahvistamiseksi Arktisessa neuvostossa rakentamalla tehokasta koalitiota neuvoston ja Pohjoisen foorumin välillä, säilyttämällä kuitenkin neuvoston roolin hallitusten välisenä korkean tason napaseutu-toimielimenä;

20. Arvostamme arktisen parlamentaarikkokonferenssin saamaa kutsua osallistua seuraajana ja vakuutamme, että arktisten maiden parlamentit seuraavat asianmukaisesti ja pitävät tärkeinä Johannesburgin huippukokouksen johtopäätösten, suositusten ja sopimusten vaikutuksia arktisiin alueisiin ja kansoihin;

21. Pyydämme saada parlamenttien kautta raporteja arktisten ilmastovaikutusten arvioinnin monikansallisen tutkimuksen edistymisestä ja helpotamme keskustelua parlamenteissa siitä, mitä vaikutuksia lisääntyvällä tiedolla arktisista ilmastomuutoksista on arktisille alueille sekä kansalliselle ja kansainväliselle toimintapolitiikalle ja toiminnalle;

E. Kehotamme arktisen alueen hallituksia ja Euroopan Unionin instituutioita

22. Varmistamaan, että arktisten kansakuntien kansallisiin puheenvuoroihin kestävän kehityksen huippukokouksessa sisältyy voimakas arktinen viesti, joka tunnustaa alkuperäiskansojen erityisen tilanteen;

23. Vahvistamaan ja selkeyttämään kansallista toimintapolitiikkaa ja sen soveltamista arktisille alueille siten, että arktisen alueen alkuperäiskansat ja kaikki pohjoisessa asuvat osallistuvat täysimääräisesti siihen ja että korostetaan ympäristön kestävyttä, energian käytön tehokkuuden lisäämistä sekä uudistuvien energialähteiden käyttämistä, biodiversiteetin säilyttämistä, resurssien viisasta käyttöä sekä pitkän aikavälin sosiaalista ja taloudellista kehitystä, jota tukee voimakas monitieteellinen ja perustava tutkimus;

24. Hyväksymään EU:n pohjoisen ulottuvuuden toimintapolitiikalle uuden toimintasuunnitelman vuosille 2004 - 2006 ja pohtimaan keinoja vahvistaa Arktisen neuvoston ja EU-komission välistä vuorovaikutusta ottaen huomioon pohjoisen ulottuvuuden ministerikonferenssin tulokset sekä Grönlannissa elokuussa 2002 pidettävän Arktinen Ikkuna -kokouksen;

25. Tukemaan ja vahvistamaan ponnisteluja, joilla mahdollistetaan, että Arktisesta neuvostosta tulee voimakas kansainvälinen toimielin, jolla on oma perustulonsa ja talousarvionsa, kansainvälinen ja mikäli tarpeen kansallinen vastuu, samalla kun se säilyttää edelleen olennaiset ominaisuutensa, joihin sisältyy kansainvälisten alkuperäiskansojen järjestöjen ja valittujen toimielinten osallistuminen;

26. Kehottamaan Arktista neuvostoa laatimaan Arktisen inhimillisen kehityksen raportin

ja esittämään raportin työn edistymisestä seuraavalle, vuonna 2004 pidettävälle parlamentaarikkokonferenssille;

27. Kehottamaan Arktista neuvostoa kehittämään suunnitelman tai ohjelman, jolla saadaan aikaan arktiselle napaseudulle kestäviä kuljetusjärjestelmiä, joihin liittyy asianmukainen infrastruktuuri ja tietotekniikan kannalta tarpeelliset rakenteet;

28. Helpottamaan yhteistyön jatkumista Arktisen neuvoston ja Barentsin Euroarktisen neuvoston välillä, erityisesti ottaen huomioon yhteiset tai yhteistoiminnalliset toiminnot, jotka liittyvät:

- Arktisen yliopiston, erityisesti sen vaihto- ja liikkuvuusohjelmien tukemiseen;
- yhteistyöhön kalastuksen alalla ja elollisten resurssien hallintaa koskevassa toimintapolitiikassa;
- lapsia ja nuoria koskevien yhteistyöohjelmien täytäntöönpanoon;
- elokuussa 2002 Saariselällä, Inarissa, Suomessa pidetyn sukupuolten välistä tasa-arvoa käsitelleen konferenssin tulosten seurantaan;

29. Tarkastelemaan määrääjain sekä Arktisen neuvoston että Barentsin Euroarktisen neuvoston toimeksiantoja ja tehokkuutta ja keskustelemaan parlamenteissa näille annettavasta tuesta ja arvioimaan, miten ne ovat mukana kehittämässä arktisilla alueilla suurempaa kykyä tehdä poliittisia, sosiaalisia ja taloudellisia päätöksiä ja vaikuttamassa niihin sekä panevat täytäntöön niihin perustuvia ohjelmia;

F. Tunnistamme ja esitämme toimenpiteitä, jotka arktisen alueen parlamentaarikkojen pysyvän komitean tulisi asettaa etusijalle vuosina 2002 - 2004;

30. Kannustaa ja tukea Arktista neuvostoa laatimaan Arktinen inhimillisen kehityksen raportti;

31. Kehittää yhteistyössä Arktisen neuvoston, Euroopan unionin ja muiden kansainvälisten toimielinten kanssa arktisille alueille soveltuvaa tietoteknologiaa (IT) koskeva ohjelma tai suunnitelma, jossa otetaan huomioon alkuperäiskansojen yhdyskuntien tarpeiden palveleminen, perustuen 5. konferenssille esitettyyn raporttiin "IT ja arktiset alueet" ja erityisesti sen viiteen tavoitteeseen;

- IT:n täytyy olla työväline, joka on kaikkien arktisilla alueilla asuvien käytettävissä,
- IT:n täytyy edistää mahdollisuuksia perustaa arktisille alueille tietovaltaisia yrityksiä ja investoida niihin,
- IT:n täytyy auttaa arktisia alueita kehittymään alueeksi, joissa on korkea yleinen koulutustaso,
- IT:tä täytyy käyttää arktisten alueiden sosiaalipalvelujen kehittämiseen,
- IT:n täytyy auttaa osallistumisen, avoimuuden ja saatavuuden sekä arktisen identiteetin vahvistamisessa;

32. Ottaa huomioon yhä tarkemmat tiedot ilmastomuutoksista ja niitä koskevat ennusteet arktisilla alueilla. Näihin kysymyksiin tulisi sisältyä lisääntyvän merikuljetuksen ympäristö-, talous- ja turvallisuustekijät arktisilla alueilla, uuden tutkimuksen ja uudistumattomien resurssien kehittämissuunnitelmien pohjalta, sekä mahdollisuus kuljettaa vaarallisia aineita arktisten alueiden läpi;

33. Selvittää yhteiset ja alueelliset sosiaaliset, taloudelliset ja poliittiset kysymykset, jotka liittyvät kalavesien ja muiden uudistuvien luonnonvarojen hallintaan arktisilla ja napapiirin eteläpuolisilla alueilla, ja toimia sellaisten yhteisten käytännön lähestymistapojen aikaansaamiseksi, jotka perustuvat kansallisten ja YK:n toimielinten

aikaisempaan työhön;

34. Tutkia huolellisesti YK:n kestävän kehityksen huippukokouksen johtopäätökset ja suositukset niiden soveltamiseksi arktisille alueille ja niiden arktisille alueille tarjoamien mahdollisuuksien kannalta, ja valmistella seuraavan parlamentaarikkokonferenssin käsittelyyn toimintasuunnitelma pysyvälle komitealle ja parlamentaariselle konferenssille, niin että arktiset alueet ja kansat hyötyvät maailmanlaajuisista keskusteluista ja YK:n suosituksista. Suunnitelman tulisi myös edesauttaa arktisen tuntemuksen ja kokemuksen huomioimista kansainvälisellä tiellä kohti kestävää kehitystä;

G. Konferenssi esittää lisäksi, että

35. Pysyvän komitean tulee seuraajan roolinsa mukaisesti Arktisessa neuvostossa ja tunnustaessaan mahdollisuutensa ja vastuunsa vaihtaa tietoja valittujen edustajien kesken ja raportoida asianomaisille parlamenteille valvoa tässä päätöslauselmassa esitettyihin eri aiheisiin liittyvää kehitystä. Erityisesti se hakee mahdollisuuksia edistää yllä kohdissa E ja F esitettyjä, tärkeiksi tunnistettuja asioita, ja raportoida kuudennelle konferenssille toteutetuista toimenpiteistä ja niiden tuloksista. Yllä selostetun prosessin auttamiseksi Pysyvä komitea selvittää elektronisen keskustelufoorumien perustamista helpottamaan jatkuvaa viestien vaihtoa arktisten parlamentaarikkojen kesken.

H. Lisäksi konferenssi

36. Kiittää parlamentaarisia seuraajia sekä hallitusten ja kansalaisjärjestöjen edustajia mielenkiinnosta ja läsnäolosta konferenssissa, ja tunnustaa näiden tärkeän roolin tässä käsiteltyjen viestien eteenpäin viemisessä ja toimenpiteiden tukemisessa;

- I. Edelleen** konferenssi ottaa lämpimästi vastaan ja hyväksyy Tanskan/Grönlannin ystävällisen kutsun isännöidä vuonna 2004 järjestettävää kuudetta konferenssia.